

at faae et Næringsbevitt i Dverensstemmelse med denne Lov eller at faae Ret til i større Omfang at drive Næringsveie og Haandværk, end saaledes som det hidtil ved Amtmanden har kunnet skee ad Bevillingveien. Ligesom nemlig § 95 siger, at den Udgang, Loven aabner til større Haandværksdrift paa Landet, ikkun skal komme Kjøbstædborgere tilgode, saaledes hørte vi af en Lovkyndig, den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 2den Valgkreds (Bregendahl), at Feilen ved § 95 var den, at det ikke ved den udtryffeligt blev Landbeboerne formeent at faae mindste ny Nøtthed, der kunde sætte dem istand til at concurrere med Kjøbstædbeboerne, skjøndt han meente, det fulgte af sig selv, at det var forudsat. Jeg skal derfor stemme for, at § 95 udgaaer, og der foreligger jo ogsaa allerede et Endringsforslag i den Retning, men det forstaaer sig, at da der dog vilde være Noget vundet, da der vilde være lidt mindre tabt for Landet, naar man vedtog Endringsforslaget til denne Paragraph, som udtryffeligt siger, at der i Mellemtiden dog som hidtil kan meddeles Bevilling til at udøve Haandværk paa Landet, saa skal jeg naturligviis stemme for dette Endringsforslag. I Henseende til det Endringsforslag til § 94, som gaaer ud paa, at det 3die Stykke skal udgaae, da have Forældrene til det jo omtrent forskudt det, men ikke deskomindre skal jeg af mit ganske Hjerte stemme for det; thi det er vist, at om ogsaa dette Stykke gaaer ud med Adskilligt af dets Slægt, som jo da er gaaet isorveien, vil der dog være Mere end nok tilbage.

Monrad: Vi ere jo Alle enige om, at der skal være en Overgangstid, det er anerkjendt fra alle Sider, og Spørgsmaalet er altsaa alene, om denne Overgangstid skal være noget længere eller noget kortere, om den skal være 4 eller 9 Aar. Det kan egentlig ikke nytte at anføre Grunde for den ene eller den anden af disse to Meninger; thi Valget herimellem beroer dog væsentligt paa et Skjøn. Jeg har for mit Bedkommende tilladt mig at anføre, hvad der efter min Mening talte for, at Overgangstiden blev noget længere; jeg har navnlig gjort opmærksom paa, at man

paa ingen Maade kunde antage, at Haandværksstanden var forberedt paa den nye Tingenes Tilstand, og jeg har navnlig paavist, hvorledes der i Kjøbenhavns Communalbestyrelses Erklæring for 3 Aar siden aldeles ikke blev udtalt, at man ønskede en langt videre Reform; dette er Noget, man nu tilføjer. Dengang var der kun Tale om at tage under Overveielse, om Laugene skulde ophæves om 20 Aar eller, som den ærede Rigsdagsmand (L. C. Larsen), der sidder ligeoverfor mig, foreslog, om 10 Aar; derfra var det, Erklæringen gik ud, og jeg mener altsaa, at der virkelig ikke i de Forhandlinger, der ere gaaede forud, for de Bedkommende ligger et tilstrækkeligt Barstel med Hensyn til, hvorledes Grundlovens Bestemmelse om Indførelsen af Næringsfrihed vilde blive opfattet af Regjeringen. Dette er en Hovedgrund for mig til at mene, at en Overgangstid af 4 Aar er for kort, men derom kan der naturligviis tales meget længe for og imod, uden at man dog kommer til nogen Enighed. Saaledes som jeg opfatter Spørgsmaalet, vilde en Tid af 8 à 9 Aar give alle dem, der ikke have Lyst eller føle Attraa til at gaae ind paa den nye Tingenes Tilstand, fuld Leilighed til at trække sig ud af Forretningerne og til at overlade Magten til Andre, og jeg tvivler derfor ikke paa, at naar man satte en saadan noget rundeligere Tidfrist, vilde den egentlige Agitation mod Loven for en væsentlig Deel ophøre. Man vilde da finde sig deri, hvorimod det paa ingen Maade er givet, at man ligesaa rolig vil finde sig deri, naar Overgangstiden kun bliver 4 Aar. Jeg skulde derfor meget ønske, at man her vilde stemme for den længere Overgangstid; men jeg skal forøvrigt villigt indrømme, at det, hvis man gjør det, bliver nødvendigt at gjøre nogle Forandringer i flere af de andre Paragrapher, deels i den ene deels i den anden Retning. Forsaavidt der er foreslaaet, at Overgangstiden ikke skulde være længere end til 1860, da kan man jo ikke tvivle paa, at den ærede Ordfører varmt og inderligt ønsker dette Forslags Bedtagelse, da han saa stærkt har anbefalet det; men jeg troer, at det saa vilde være langt bedre slet ikke at have nogen Overgangstid, men lade Loven